

Landskap: Skåne, Blekinge. Upptecknat av: Helge Duvander
 Härad: Ingelstad, Adress: Folkhögskolan, Tomelilla
 Socken: Tryde, ^{stad:} Karlshamn Berättat av:
 Uppteckningsår: 1932. Född år i

	Sid.
Uppteckningen rör <u>Exem, - uppkomst ö. bot.</u>	1.
<u>Bölder, - uppkomst ö. bot.</u>	1.
<u>Vättarna.</u>	1-2.
<u>Kässelfeber, - uppkomst ö. bot.</u>	2.
<u>Lytte, - uppkomst ö. bot.</u>	2.
<u>Engelska sjukhan, - bot.</u>	3.
<u>Offra för god färvgst av lax.</u>	3.

nytt. 4

Skane, 18. Mchinge.

4347

Upph. Nils Arwander!

Fryktad, h: d

Fryde 5. 11. / Kantskunn Stud.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tomchilla

1932

Några sjukdomars botemedel.

Med anledning av Hjerten-Cavallius Stiftelseus fråge-
lista 1 besökte jag för en tid sedan en gammal gum-
ma (som fick vidare vil vara anonym) som har följande att berätta:

"Genom att oreua eller genom att kasta varmt vatten på vissa träd och buskar såsom på lind, pönn, ask, ek samt på hulle- och nässelbuskar samt i någon mån på stenlöten kan man på olika sätters sjukdomar vanligen elgen. För att bota detta måste man ligga eller rent av sljåla något osilat mjölk. Det får endast vara kornmjölk. Mjölken baddas på det sjuka stället i 3 dagar, därefter kastas den överblivna mjölken ut, men på hinga villkor på vägen eller på någon gångstig.

Om man rite och gör en köra och det plötsligt slår upp bölder i ansiktet eller på händerna är det skropkin eller älvor som varit framme. Bölderna botas även med osilat kornmjölk. Händer det vid full måne blir bölderna ganska vidhängeliga. Proceduren får då upprepas.

Vättarna vars Skryddsvulder. Man sätte väftra ut mjölk till dem i ladugårdarna. Se druckes mjölken. Kom man emellertid till att göra dem något illa fick man en mycket

21. Jöde sjukdom, vilken även ⁴³⁴⁶ bötas med kornjätt.

Om en havande kvinna oronar något av de förut
nämnda trädslagen eller ännu värre en nässelbuske
händer det ofta att barnet får nässelleber. För att bota
dessa tager man en nässeljätt. Delar den i 9 lika stora
delar gör till i dem så att de komma att ligga röt. Man bli-
ser sedan genom dem (ett i taget) mot barnets sjuka ställe.

Om en havande kvinna renskar hallon, kornbär, vin-
bär eller andra sorters frukter och saften av en eller annan
anledning stänker upp i ansiktet, kan barnet få märken på
motsvarande ställe där saften stänkte upp i moderns an-
sikte. Detta endast i fall modern torst bort saften med leu-
den. T. ex. kvinnan renskar vinbär, saften stänker upp i ansiktet.
Hon torstar bort det med handen. Barnet får nu märken i ansiktet
liknande vinbär. Botemedlet är följande: Man tar vinbär gnider
det på märket i 3 dagar (en stund varje dag) kastar sedan åter
studen av bären i spisen.

Gumman berättar vidare:

"Jag är född i Blekinge. Min far ^{var} ~~en~~ korvarägare. Jag
hade många systor. En gång kom det ziguaner till trakt.
De frigade far om de fingo hålla till på hans mark. Ja för att
det gick ju bra för sig. Det skulle inte vara så länge. Zige-
narerna brukade komma hem och köpa ägg och smör. En dag
fick en ziguanerska se mig. Hon sade att jag inte var frisk utan
hade lugelska sjukau. Far frigade hur man skulle bota det.
"Det kan lätt ordnas", sade hon, "för jag en vit strö peng skall hon
snart bliva duktig." Ja, och jag blev duktig. Sen en dag kom

hon tillbaks. Hon sade: "Hon skall göra många människor friska." Jag fick så en papper, där det stod skrivet en massa botemedel mot vanliga sjukdomar. Jag fick inte visa papperet för någon, men skulle jag bli sjuk, skulle jag låna papperet till en god vän! Men den vännen fick inte läsa det förrän jag slutat mina dagar."

(Efter vad jag kunde förstå skulle det vara min mor som skulle få papperet. I så fall skall det bli intressant att se vad en zigeunerka har upptecknat i fråga om sjukdomars botemedel.)

uppt. av H. Dronander 1932

Skänk
Ingalatats bok.
Tjyde om.

Engelska sjuken eller skäver går ut i 9 olika slags sjukdomar. Ingen läkare kan bota sjukdomen men väl en klok gumma.

En Plekinge berättar gumman:

"I nästleden av Karlsdamm finns en offerkälla. Den 11 maj offeras det silverpengar. Offret är för god fångst av lax. Nyårsafton offeras det mellan 11-12."

Om jag antar att stiftelsen har beskrivningen på engelska sjukans botemedel, beyr jag mig ej om att skriva om detta. Jag står emellertid gärna till tjänst med upplysningar. Den beskrivning är ju egentligen ^{ingen} svar på frågorna i frågelistan men kan det vara till någon nytta så inget ont i det.

Vänd?

4

4347

Anteckningar av

Helge Suwander

Folkhögskolan

Tomtehuset.